

ronment by encouraging teamwork and friendly competition. Students tend to think analytically and express themselves clearly.

---

1. Alasmari A. and Ahmed S.S. Using Debate in EFL Classes. English Language Teaching; Vol. 6, No. 1. 2013. P. 147–152. Retrieved from: [https://www.researchgate.net/publication/289722127\\_Using\\_debate\\_in\\_EFL\\_classes](https://www.researchgate.net/publication/289722127_Using_debate_in_EFL_classes)

2. Cinganotto Letizia Debate as a Teaching Strategy for Language Learning. Lingue e Linguaggi. Volume 30 (2019). P. 107-125. Retrieved from: [https://www.researchgate.net/publication/336836038\\_DEBATE\\_AS\\_A\\_TEACHING\\_STRATEGY\\_FOR\\_LANGUAGE\\_LEARNING\\_2019](https://www.researchgate.net/publication/336836038_DEBATE_AS_A_TEACHING_STRATEGY_FOR_LANGUAGE_LEARNING_2019)

3. Farah Najam Debate Activities in the Classroom. Retrieved from: <https://www.linkedin.com/pulse/debate-activities-classroom-farah-najam>

4. Hannah Haase Why debates are essential in foreign language classes. Retrieved from: <https://blog.robotel.com/debates-in-foreign-language-classes>

5. Krieger Daniel Teaching debate to ESL students: A six-class unit. The Internet TESL Journal, 11(2). 2005. Retrieved from: <http://iteslj.org/Techniques/Krieger-Debate.html>

**Галина Горун,**

старший викладач кафедри іноземних мов  
та культури фахового мовлення  
(Львівський державний університет  
внутрішніх справ)

## **ВИКОРИСТАННЯ НОВИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

**Анотація.** У статті йдеться про використання нових інформаційних технологій у навчанні іноземної мови, яке передбачає активну позицію того, хто навчається, у процесі засвоєння знань. Новий вид пізнавальної діяльності виключає пасивне сприйняття інформації. Ця діяльність здійснюється протягом напруженої розумової діяльності, яка вимагає зосередженості та максимальної уваги, у результаті чого отримуються нові знання. У свою чергу, креативний характер навчально-пізнавальної діяльності сприяє розвитку пізнавальної самостійності студента, формуванню умінь самостійно поповнювати знання, здійснювати пошук та орієнтуватися у потоці інформації.

Сучасна методика викладання іноземних мов розглядає проблему розвитку видів мовленнєвої діяльності, формування мовленнєвої, а також соціокультурної та міжкультурної компетенції не лише засобами

комп'ютерних програм (навчальних, контролюючих, демонстраційних, інформаційно-довідникових, мультимедійних підручників), а останнім часом завдяки аутентичним та навчальним Інтернетресурсам, блог- та вікі-технологіям, та ін.. Зазначені технології мають цілий ряд важливих дидактичних особливостей: багаторівневість, багатожанровість, мультимедійність інформації, гіпертекстова структура документів, можливість створення особистої зони користувача, можливість організації синхронного та асинхронного спілкування, можливість автоматизації процесів інформаційно-методичного забезпечення та організації управління навчальною діяльністю та її контролю. Це значним чином збагачує мовну та культурну практику студентів, створює умови для розвитку навичок самостійної роботи, реалізації педагогічної технології навчання у співпраці, розробки індивідуальних навчальних програм.

**Ключові слова:** інформаційні технології, мультимедійність інформації, комп'ютерні технології, навчальні Інтернетресурси.

**Abstract.** *The article deals with the use of new information technologies in foreign language teaching, which involves an active position of the learner in the process of learning. A new type of cognitive activity eliminates the passive perception of information. This activity is carried out during intense mental activity, which requires concentration and maximum attention, resulting in new knowledge. In turn, the creative nature of educational and cognitive activities contributes to the development of cognitive independence of the student, the formation of skills to independently replenish knowledge, search and navigate in the flow of information.*

*Modern methods of teaching foreign languages consider the problem of development of speech activities, the formation of speech, as well as socio-cultural and intercultural competence not only by means of computer programs (training, control, demonstration, information, reference, multimedia textbooks), and more recently thanks to authentic and educational Internet resources, blog and wiki technologies, etc.. These technologies have a number of important didactic features: multilevel, multi-genre, multimedia information, hypertext structure of documents, the ability to create a personal user area, the ability to organize synchronous and asynchronous communication, the ability to automate information and methodological support and management of educational activities and its control. This significantly enriches the language and cultural practice of students, creates conditions for the development of skills of independent work, the implementation of pedagogical technology of collaborative learning, the development of individual curricula.*

**Keywords:** *information technologies, multimedia information, computer technologies, educational Internet resources.*

Інформатизація сфери освіти набуває сьогодні все більшого значення і вступає в новий етап свого розвитку. У навчальний процес упроваджуються нові інформаційні, мультимедійні та інші

комп'ютерні технології. Відповідно, актуальними є питання, від яких значною мірою залежить загальне уявлення про можливості комп'ютера, у тому числі і його місця, ролі та функцій у навчанні іноземним мовам.

Важливим напрямом покращення рівня викладання, удосконалення навчального процесу з іноземної мови у вищому навчальному закладі є використання різноманітних методик, зокрема тих, що базуються на сучасних інформаційних технологіях. Останнім часом у вищих навчальних закладах немовних спеціальностей спостерігається скорочення кількості аудиторних годин і збільшення годин, що відводяться на самостійну роботу студентів.

Трансформується роль викладача у навчальному процесі. Ще кілька років тому викладач виконував функцію основного джерела інформації, а тепер він перетворюється на організатора та керівника, експерта та консультанта самостійної роботи студента. З огляду на це, потрібно використовувати більш ефективні форми й засоби навчання, які б виконували у навчальному процесі такі функції: інформативну, формуючу, мотивуючу, систематизуючу та контролюючу. Таким вимогам можуть відповідати новітні комп'ютерні засоби навчання, до яких належать електронні посібники, підручники, методичні вказівки, мультимедійні курси навчання, тренінгові та тестові програми. Щоб працювати за вищезазначеними вимогами, потрібно забезпечити три складові процесу викладання. По-перше, у наявності повинна бути матеріально-технічна база у вигляді спеціалізованих мовних лабораторій і технічних засобів навчання. По-друге, потрібно розробити відповідні електронні навчально-методичні засоби (посібники, глосарії, методичні вказівки, рекомендації щодо використання електронного носія інформації). І, по-третє, необхідно здійснити відповідну підготовку викладачів стосовно підвищення їх інформаційно-технологічної компетентності.

Досягнутий за останні роки прогрес у впровадженні новітніх комп'ютерних засобів у процес викладання іноземних мов у вищій школі потребує глибокого наукового обґрунтування дидактичних і методичних основ їх використання, визначення концептуальних засад створення електронних засобів навчання як для аудиторного, так і для позааудиторного (дистанційного) навчання. Впровадження електронних засобів у навчальний процес потребує комплексного вирішення таких дидактичних проблем, як розробка теорії, методики технології дистанційного навчання тощо. Для ефективної навчальної роботи необхідне якісне

дидактичне забезпечення – комплекс взаємопов'язаних за дидактичними завданнями освіти та виховання різних видів змістовної навчальної інформації на різних носіях (у паперовому та електронному виглядах), розроблених з урахуванням вимог педагогіки, психології та інших наук.

Дидактичні можливості електронних засобів навчання призначені сприяти: кращому засвоєнню знань; формуванню та розвитку різного типу вмінь і навичок, а саме, вмінь аудіювання на основі адаптованих та автентичних звукових текстів, умінь монологічного і діалогічного мовлення, вмінь і навичок перекладу та реферування текстів за фахом, умінь і навичок читання з безпосереднім використанням матеріалів мережі Інтернет та локальних мереж; підвищенню інформативної ємності та наочності; розширенню активного та пасивного словників; ознайомленню з лексикою сучасної іноземної мови, яка відтворює культуру певної країни, її політичний та соціальний устрій суспільства; формуванню креативності, розвитку творчої активності студентів; формуванню мотивації пізнавальної діяльності, потреби використання іноземної мови в інтерактивному спілкуванні; підсиленню мотивації самостійної роботи студентів; можливості індивідуалізації і диференціації роботи студентів, обираючи темп і обсяг навчального матеріалу, рівень його складності; розширенню можливостей контролю зі зворотним зв'язком і діагностикою, підвищенню його об'єктивності; створенню позитивної психологічної атмосфери під час самостійної роботи студентів.

Комп'ютерні програми та їх функції можна класифікувати як тренувальні, допоміжні, наставницькі, довідкові, контролюючі, навчальноігрові. Суттєва особливість усіх видів комп'ютерних програм навчання - це їх інтерактивність, наявність зворотного зв'язку. Зворотний зв'язок може бути як зовнішній, так і внутрішній. Зовнішній зворотний зв'язок дає можливість викладачу контролювати, оцінювати і корегувати взаємодію студента і комп'ютера. Внутрішній зворотний зв'язок дозволяє студенту робити певні висновки щодо результативності власної навчальної діяльності, надає необхідну допомогу та роз'яснення, а також, якщо потрібно, демонструє правильну відповідь або спосіб виконання певних дій.

Завдяки своїм технічним можливостям комп'ютер відкриває нові шляхи організації навчального процесу, він може бути використаний не тільки в структурі аудиторного заняття, але і в умовах позааудиторної самостійної роботи. Зазвичай, навчання

іноземної мови ведеться у різноманітних групах і викладачеві серед інших проблем часто доводиться вирішувати:

а) проблему адаптивності, тобто організувати роботу над вивченням матеріалу з урахуванням індивідуальних можливостей кожного студента;

б) проблему оптимізації навчального процесу, тобто забезпечити одночасну роботу всіх членів групи. Технічні можливості комп'ютера дозволяють вирішити ці проблеми. При досить великому на сьогоднішній день різноманітті пропонованих на ринку комп'ютерних програм з вивчення іноземних мов, і перш за все англійської, завдання викладача полягає в тому, щоб обрати найбільш оптимальний для даної групи варіант.

Слід пам'ятати, що, хоча використання комп'ютерів на заняттях з іноземної мови суттєво підвищує мотивацію учнів, графічні зображення, звук, рух слів, колір допомагають утримувати їх увагу та позитивно впливають на навчальний процес в цілому, відкриваючи великі можливості для творчості, роботу з комп'ютером на уроці, особливо на початковій та середній ступенях навчання, слід обмежувати, враховуючи психофізичний аспект взаємодії з комп'ютером. Роботу з комп'ютером рекомендується чергувати з іншими видами роботи, оскільки відмічається підвищена інтелектуальна стомлюваність студентів.

Набір же вправ з іноземної мови з використанням комп'ютера вельми різноманітний – починаючи від елементарного заповнення пропусків до ігор.

Computer Assisted Language Learning CALL не є суто новим напрямом в освіті, оскільки з тих пір, як комп'ютери з'явилися в навчальних закладах, педагоги з певною часткою успіху використовують комп'ютерні технології в навчальному процесі (наприклад, для створення тестів та виконання письмових робіт). Завдяки технічному прогресу світ отримав новий комп'ютерний ресурс - Інтернет, який не тільки є ще одним засобом спілкування, але і надає нові можливості у сфері навчання. З появою Інтернету в CALL увійшли наступні компоненти: Інтернет / the World Wide Web; навчальні програми на електронних носіях / CD-ROMs; електронна пошта / e-mail; відеоконференції / video-conferencing. Для того щоб залучити дані ресурси в навчальний процес, необхідно розробити і опрацювати ряд технологій роботи з ними. Привабливість Інтернет ресурсу обумовлена декількома моментами.

По-перше, оскільки Інтернет являє собою безмежне джерело інформації, він дозволяє викладачеві заощадити час на пошук необхідного сучасного автентичного матеріалу і зосередитися на методичній роботі з обробки текстової, звукової, візуальної інформації.

По-друге, Інтернет надає великі можливості для творчості, тому що при використанні он-лайн матеріалу викладач стає автором: сам визначає мету, розробляє структуру уроку, винаходить нові види робіт.

По-третє, сьогодні молодь настільки захоплена Інтернетом, що частину життя вона проводить у віртуальному просторі. Використання Інтернету дозволяє підвищити ефективність навчання іноземної мови за рахунок підвищення мотивації студентів, оволодіння навичками критичного осмислення автентичних текстів і проведення досліджень у мережі, у цілому, занурення у мовний простір.

Значна кількість електронних засобів навчання є багатофункціональними. Це електронні підручники та навчальні посібники, які містять систематизований навчальний матеріал відповідно до вимог програми викладання іноземної мови у вищій школі. Вони мають забезпечувати студентів необхідним для них обсягом інформації, а також сприяти формуванню відповідного рівня вмінь та навичок для певного етапу навчання. Розробка електронних підручників є одним з провідних напрямків діяльності вищих навчальних закладів, що працюють над упровадженням дистанційного навчання. Доцільно комплексно застосовувати такі форми сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій на різних видах занять в інформаційно-пошуковій, експериментально-дослідницькій і самостійній навчальній діяльності, зокрема, в діяльності студентів з метою обробки отриманої інформації, здобуття знань і формування вмінь та навичок спілкування іноземною мовою.

Відзначимо, що самостійна робота студентів на основі інформаційних засобів навчання сприяє формуванню високої культури розумової праці; формуванню та розвитку прийомів і навичок самостійно навчатись, умінь розумно витратити та розподіляти свій час; виробляє розумові вміння аналізу, синтезу, порівняння, зіставлення тощо; навчає самостійному мисленню.

Застосування інформаційних технологій у процесі навчання іноземних мов призводить до якісних змін всіх елементів

системи іншомовної професійної підготовки майбутніх фахівців, а саме:

1) основою змісту системи іншомовної підготовки стають не логіка наукового пізнання, а професійні завдання. Відповідно, відкрита освіта дозволяє здійснити перехід від предметного принципу побудови змісту до створення інтегрованих навчальних курсів, що відбивають цілісну картину майбутньої професійної діяльності;

2) змінюється характер самого знання. Головним при відборі змісту іншомовної професійної підготовки стає критерій «знання – під діяльність». Знання майбутніх фахівців починають виступати не тільки у функції онтології, але й у функції засобів для вирішення конкретних професійних завдань. Однак це не означає, що в системі іншомовної підготовки зникає фундаментальне знання. Воно залишається, але починає вибудовуватися за іншими законами: знання – не про запас, а під реальні потреби й проблеми, які можуть виникати в практичній діяльності у майбутніх фахівців. Першорядного значення набувають універсальні (методологічні) знання, що дозволяють оцінювати й прогнозувати майбутнє;

3) змінюються вимоги до методів і форм організації навчання іноземних мов, а отже і до рівня підготовки викладачів та їхніх ролей у навчальному процесі. Провідними стають активні індивідуальні й групові (спільні, колективні) форми роботи з навчальним матеріалом;

4) змінюються тип діяльності та характер взаємин викладача й студентів. Студент стає повноцінним суб'єктом діяльності при вирішенні як навчально-професійних, так і власне професійних завдань, одержуючи при цьому необхідну допомогу від викладача.

---

1. Гуревич Р. С. Використання інформаційних технологій у навчальному процесі. К., 2002.

2. Давиденко Ю. Є. Використання інформаційно-комунікативних технологій для мовної освіти. *Іноземні мови*. 2005. № 3. С. 40–41.

3. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / под ред. Е. С. Полат. М.: Академия, 2005.

4. Султанова Б. К. Активизация самостоятельной работы студентов дистанционного обучения на основе образовательного портала: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук: 13.00.08. Астана, 2007.